

UKM 06/16 Dialog og sosiale medier

Bakgrunn

Religion og livssyn har blitt en stadig synligere del av samfunnet de siste tiårene. Unge som vokser opp i Norge i dag har en helt annen tilgang til og erfaring med kulturelt, religiøst og livssynsmessig mangfold enn tidligere generasjoner. Det gir dem nye utfordringer i sine oppvekstmiljøer, men det gir dem også en unik erfaring og kompetanse.

Barn og unge blir ikke automatisk kompetente dialogaktører fordi de vokser opp i flerkulturelle og flerreligiøse miljøer. Dialog om tros- og livssynsidentitet krever møteplasser, opplæring og konkrete arbeidsoppgaver. Ungdommens kirkemøte (UKM) pekte på behovet for dette i 2015 (UKM-sak 05/15), og utfordringene til kirken fra UKM ble videreført på Kirkemøtet i Trondheim i år under overskriften «Religionsmøte og dialog». Vedtaket fra Kirkemøtet (KM) i år vektlegger det dialogarbeidet som har vært gjort fra kirkens side gjennom årene, og oppfordrer til økt arbeid med tros- og livssynsdialog fra kirkens side. Det er også en tydelig vektlegging av behovet for dialogverktøy, dialogopplæring og innhenting av erfaringer fra dialogarbeid.

I merknadene fra saken er det for Utvalg for ungdomsspørsmål (Ufung), organisasjonene, ungdomsrådene (UR) og UKM særlig verdt å lese punkt 5. Barn, unge og dialog.

Kirkemøtet 2016 endte opp med å sende følgende utfordring til Ufung og UKM (fra vedtaksteksten): *Kirkemøtet ser behovet for styrket kompetanse og ber Utvalg for ungdomsspørsmål i Kirkerådet og Ungdommens kirkemøte om å innhente og dele unges erfaringer og kompetanse på dialogfeltet og særskilt reflektere over om det er mulig å drive dialog via sosiale medier.*

Utfordringen til Ufung og UKM er altså todelt:

1. ... innhente og dele unges erfaringer og kompetanse på dialogfeltet
2. ... særskilt reflektere over om det er mulig å drive dialog via sosiale medier.

Hva er tros- og livssynsdialog?

Kirkemøtet 16 fikk i sine sakspapirer flere ulike dialogdefinisjoner (av den ideelle dialogen). Komiteen som behandlet saken vektla særlig dialogsenderet Emmaus (nåværende Kirkelig dialogsender) sin definisjon slik teologen Anne Hege Grung (førsteamanuensis ved Det praktisk-teologiske seminar) har formulert den:

Dialog er et møte ansikt til ansikt mellom likeverdige parter uten skjulte hensikter. Jeg går inn i dialog, ikke for å forandre den andre, men for å ta del i den gjensidige forandring som kan skje gjennom et møte.

Utfordringen fra KM til Ufung og UKM om særlig å reflektere over om det er mulig å drive dialog via sosiale medier er spennende. En slik refleksjon utfordrer dialogdefinisjoner som den ovenfor som vektlegger hvor viktig møtet ansikt til ansikt er i dialog. Her er det kanskje særlig de generasjonene som har vokst opp med sosiale medier som kan svare på utfordringen fra KM.

Ufungs behandling av saken

Ufung fikk saken til behandling 3. juni 2016. Ufung oppfatter utfordringen fra Kirkemøtet som spennende og relevant, men omfattende. Ufung ser også at innhenting av erfaringer og kompetanse bør gjøres over tid, mens refleksjon over muligheten for å drive dialog via sosiale medier kan være en god innledning til dialogfeltet på UKM i 2016, og at dette videreføres gjennom arbeid i ungdomsråd og organisasjonene frem mot ny UKM-sak i 2017.

Resultatene fra UKM sakene, de samtalene/vedtakene som gjøres i organisasjonene og bispedømmene loggføres og går inn i UKMs samlende tilbakemelding til Kirkemøtet i 2018.

Utfordringen til UKM i 2016:

... særskilt reflektere over om det er mulig å drive dialog via sosiale medier.

Ufung oppfordrer ungdomsrådene (UR) og delegatene fra organisasjonene til å forberede seg på slike samtaler før UKM. Hvilke erfaringer har representantene i UR'ene med samtaler om tro og livssyn på sosiale medier?

Noen av de spørsmålene Ufung ønsker at UKM 2016 tar opp er følgende:

- Har sosiale medier skapt nye dialogarenaer hvor dialog kan skje uten at mennesker møtes ansikt til ansikt? Og i forlengelse av det: Hva gjør sosiale medier med hvordan vi snakker, skriver og tenker om vår tro eller overbevisning?
- Hva betyr sosiale medier for hvordan vi tenker om «den/de andre»?
- Hva betyr sosiale medier for hvordan vi tenker teologisk («læren om Gud») om andre religioner og om religionsmøter og dialog?
- Påvirker sosiale medier hvordan vi møter hverandre «ansikt til ansikt»?
- I dialogarbeid snakkes det om skjevhet i maktforholdet i møter med dialogpartnere. Vi som tilhører majoritetskirken må være klar over at vi er i en særskilt privilegert situasjon med stor tilgang av ressurser og kompetanse, som vi tar med oss inn i religionsmøter og dialog. På samme måte preges alle av rommet vi er i, hvordan vi

sitter når vi snakker sammen, hvordan språk og trygghet/utrygghet i situasjonen preger oss. Er sosiale medier «bare» et nytt slikt «rom» som preger oss? Eller er det noe mer – som får større betydning for dialogene vi går inn i?

- Hvor går skillet mellom offentlig og privat når det gjelder bruken av sosiale medier? Og har vi en felles forståelse for hvor grensen går? Er yngre brukere bedre til å skille på dette enn de eldre brukerne? – Og i tilfelle – hvorfor?
- Gir sosiale medier oss muligheter for å fortelle om tro på flere måter (f. eks. gjennom «likes», koblinger til favoritter, osv.)?
- Gir sosiale medier oss muligheten for å fortelle om tro på mer «indirekte» måter, eller er det like åpent som å si at «jeg er kristen» i en samtale?
- Ufung ønsker at personlige historier og erfaringer med deling av tro og - ikke minst – trosmøter og dialog på nett og sosiale medier blir del av samtalene i komiteen.

Skisse for videre arbeid etter UKM 2016 og frem mot UKM 2017:

... innhente og dele unges erfaringer og kompetanse på dialogfeltet.

Ufung ser at det er en stor og omfattende jobb å hente inn erfaringer og kompetanse fra ungdommer på dialogfeltet. Det er også en svært viktig jobb som Den norske kirke, andre kirkesamfunn og våre dialogpartnere blant andre religioner og livssyn, kan ha glede av. Ufung tror det finnes mange viktige historier som kan innhentes, og ønsker å lytte til dem for å skape mer dialog og bedre dialog i hele landet.

Ufung utfordrer derfor organisasjonene og ungdomsrådene på sine samlinger frem mot UKM 2017 til å:

- Diskutere tros- og livssynsdialog på sine samlinger, gjerne ved hjelp av folk som har arbeidet med dialog eller vet hvordan vi snakker om tro og overbevisning med hverandre.
- Skrive definisjoner på hva ideell dialog er basert på egne erfaringer.
- Skrive ned, gjøre tilgjengelig og legge ut på sosiale medier – gjerne i form av intervjuer eller samtaler på YouTube – historier om erfaringer med religionsmøter og dialog (Det kan være alt fra en samtale med en venn som er buddhist/sikh/muslim/ateist /osv. til en organisert dialogsamling eller dialogmøte eller en felles innsats på tvers av tro for et godt formål, osv.).
- At innspillene sendes til Ufung, slik at disse kan samles til videre drøfting på UKM 2017 og en rapport til Kirkemøtet 2018.
- Ufung tar gjerne imot innspill fra UKM, organisasjonene og UR'ene på hvordan innhenting og deling kan gjøres ut over anbefalingene ovenfor.

Fokuserer hovedsakelig på følgende spørsmål:

- Hva gjør tros- og livssynsmangfold for min egen (tros-) identitet?
- Hvordan skaper vi felles identitet på tvers av tro og overbevisning?
- Hvem inkluderer du i din bruk av ordet «vi»? Tror du det skapes nye «vi-fellesskap» på tvers av tro og overbevisning, kultur og språk, kjønn og identitet, der du bor?
- Er det noen risiko forbundet med å drive dialog?
- Ut i fra egne erfaringer: Hva er tros- og livssynsdialog?
- Hvordan kan vi «gjøre» dialog?
- Hvor ofte og hvordan snakker vi om tro eller overbevisning med hverandre? Kan vi snakke om tro eller overbevisning på en måte som er OK – kan vi gjøre det uten at det blir pinlig hverken for oss eller de vi snakker med?

Vedlegg:

- **KM 15/16 Religionsmøte og dialog**
 - sakspapir: https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkemotet/2016/saksdokumentene/km_15_0_16_religionsmote_dialog.pdf
 - Vedtak: https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkemotet/2016/vedtak/km_15_16_vedtak.pdf
- **UKM 05/15 – Tryggleik og respekt i dialog**
 - Sakspapir: https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/ungdommens-kirkemote/2015/dokumenter/ukm_2015_05_religionsdialog_nn.pdf
 - Vedtak https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/ungdommens-kirkemote/2015/dokumenter/ukm_2015_05_trygghet_respekt_dialog_vedtak.pdf)